

دستور عمل تشکیل و ارتقای پیام‌گزاران سلامت دستگاه‌ها

مقدمه و ضرورت

ایجاد حساسیت در سازمان‌ها نسبت به حفظ سلامت کارکنان خود، سلامت محیط زیست پیرامون و سلامت مصرف‌کنندگان خدمات و محصولات‌شان، پاسخگویی اجتماعی آنها را افزایش می‌دهد. برای توفیق در ایجاد چنین حساسیت و پایدار نگه داشتن آن، در برنامه جامع سلامت استان از شیوه‌ای ابتکاری استفاده شد که به "پیام‌گزاران سلامت" شناخته می‌شود. تربیت پیام‌گزاران سلامت به منزله تشکیل شبکه سازمانی رابطان یا مروجان سلامت در سازمان‌ها و نهادهای گوناگون و از این راه جلب حمایت و عملیاتی کردن توجه به عوامل اجتماعی موثر بر سلامت است.

ماده ۱- شرح وظایف:

با توجه به روش انتخاب پیام‌گزاران و سوابق آنها شرح وظایف در دو حیطه تنظیم شده است:

شرح وظایف اجرایی:

- مستندسازی پروژه‌ها و پیشرفت برنامه‌های بین‌بخشی مرتبط به سلامت در سازمان محل کار خود
- شرکت در جلسات کارگروه تخصصی سلامت و امنیت غذایی حسب مورد و ارائه گزارش‌های لازم
- عضویت و مشارکت فعال در کمیته پایش و عملیاتی کردن برنامه جامع سلامت استان زیر نظر کارگروه تخصصی سلامت و امنیت غذایی
- حمایت از سیاست‌های سازمانی سالم در دستگاه مربوط
- هماهنگی و اطلاع‌رسانی مؤثر برای اجرای پروژه‌های مرتبط و منتج از برنامه جامع سلامت استان

شرح وظایف علمی:

- کمک به نظارت مؤثر بر پروژه‌های مصوب کارگروه تخصصی سلامت و امنیت غذایی
- مشاوره دادن به مدیران و تصمیم‌گیرندگان سازمان در ارتباط با ارزیابی اثرات سیاست‌های سازمانی بر سلامت مصرف‌کنندگان خدمات یا محصولات آن سازمان
- کمک به ارزیابی اثرات سیاست‌های عمومی آن سازمان بر سلامت
- شرکت در همایش‌ها و کارگاه‌های آموزشی

تبصره: پاسخگویی در مورد اثرات سلامتی پروژه‌ها به عهده خود سازمان است و تشخیص آن بر عهده گروه‌های ناظری است که از طرف استانداری تعیین می‌شود. پیام‌گزاران در این باره نقش تسهیل‌گر، حامی و مشاور را دارند و پاسخگویی آنها صرفاً در حد وظایف مندرج است.

ماده ۲- معیارها و روش انتخاب:

۱. رابط سازمانی یا پیام‌گزار سلامت با معرفی بالاترین مقام ارشد سازمان ذیربط و تأیید کارگروه تخصصی سلامت و امنیت غذایی استان برای ۴ سال انتخاب می‌شود.
۲. حکم پیام‌گزار به طور مشترک توسط بالاترین مقام ارشد و رییس دانشگاه علوم پزشکی صادر می‌شود.
۳. معیارهای زیر در فرد مورد نظر باید وجود داشته باشد:
 - علاقمندی به و توانایی در انجام وظایف
 - حداقل داشتن مدرک تحصیلی لیسانس یا فوق لیسانس
 - سابقه اجرایی مرتبط با وظایفی که به عنوان پیام‌گزار بر عهده خواهد داشت.
 - استخدام رسمی دستگاه و باقیماندن حداقل ۴ سال از طول خدمت
۴. کلیه افراد منتخب لازم است در دوره توجیهی و آموزشی سه روزه برای آشنایی با مفاهیم مرتبط به سلامت و عوامل اجتماعی موثر بر آن و دریافت گواهی ویژه شرکت کنند. اجرای این دوره بر عهده مرکز بهداشت استان خواهد بود.

ماده ۳- انگیزش:

۱. لازم است برای ارتقای علمی پیام‌گزاران در طول سال کارگاه‌ها و مواد آموزشی مناسبی در نظر گرفته شود. نیازسنجی و آموزش بر عهده دانشگاه علوم پزشکی استان است.
۲. کلیه پیام‌گزاران در شبکه کشوری عضویت می‌یابند. این شبکه در سطح کشور از طریق همکاری مشترک وزارت بهداشت و وزارت کشور عملی خواهد شد.

۳. عملکرد مناسب پیام‌گزاران به عنوان یکی از معیارها در ارتقای شغلی کارشناسان ذیربط منظور می‌شود. تدوین آیین‌نامه اجرایی مربوط بر عهده استانداری و تصویب شورای مرتبط خواهد بود.

۴. هر دو سال یکبار پیام‌گزاران برتر انتخاب شده و به روش شایسته از آنان قدردانی خواهد شد. بررسی و انتخاب آنها بر عهده کارگروه تخصصی سلامت و امنیت غذایی خواهد بود.

۵. به غیر از امور پروژه‌ای، وظایف پیام‌گزاران جزئی از شرح وظایف روزمره آنهاست و لازم است حداکثر ۱۰ ساعت از وقت خود را در ماه صرف وظایف پیام‌گزاری کند. سازمان مربوط می‌بایست این امکان را در اختیار پیام‌گزار قرار دهد و در این راه از او حمایت کند.

ماده ۴) وظایف کمیته پیام‌گزاران سلامت استان (کمیته پایش)

با هدف دستیابی به اهداف برنامه جامع سلامت استان، اجرا و پایش پروژه‌های مصوب این برنامه، کمیته پایش زیر نظر کارگروه تخصصی سلامت و امنیت غذایی استان و با شرکت پیام‌گزاران سلامت دستگاهها و رئیس خانه مشارکت مردم استان تشکیل می‌شود. هدف اصلی اطمینان یافتن جمعی از مشارکت‌های بین‌بخشی و مردمی در اقدامات راهبردی برای مداخله در مولفه‌های اجتماعی سلامت استان است که دستیابی به اهداف توسعه استان را هموار می‌نماید. رییس کمیته رییس مرکز بهداشت استان و دبیر آن نماینده مدیرکل برنامه و بودجه استانداری است، محل تشکیل جلسات در استانداری است و دبیرخانه آن دبیرخانه کارگروه تخصصی سلامت و امنیت غذایی است (دبیرخانه سیاست‌گذاری سلامت استان) است و وظایف زیر را برعهده دارند:

۱. نقد و بررسی سالانه پیش نویس تفاهم‌نامه‌های دستگاه‌ها (حاوی تکالیف و وظیفه‌ای دستگاه، عنوان پروژه‌های توسعه‌ای و سه برآمد اصلی آن برای سه فصل متوالی) و ایجاد هماهنگی بین آنها

۲. نظارت بر روند واگذاری و برون‌سپاری پروژه‌های مندرج در تفاهم‌نامه و ارایه نظرات مشورتی به دستگاه مربوطه

۳. پایش پیشرفت پروژه‌ها و تدوین گزارش‌های فصلی برای ارایه به کارگروه تخصصی سلامت و امنیت غذایی و رسانه‌ها (به طور هفتگی از رادیو، ماهانه از تلویزیون) و یا برای چاپ در ویژه‌نامه‌های مکتوب استانی

۴. پایش رشد شاخص‌های مرتبط به عوامل اجتماعی مؤثر بر سلامت و تدوین بازخورد به ذینفعان

۵. نظارت بر حسن اجرای دستورعمل پیوست سلامت در دستگاه‌ها

۶. طرح موضوع چالش‌های پیام‌گزاران سلامت و ارایه راه حل و پیگیری برای برطرف ساختن آنها

۷. حضور و شرکت در دوره‌هایی که دانشگاه علوم پزشکی برای توانمندسازی اعضای کمیته در ارتباط با امور و وظایف (مدیریت پروژه، تنظیم شرح خدمت در پروژه‌ها، نحوه پایش و...) برگزار می‌کند.

۸. ارتباط با دیگر کارگروه‌های تخصصی استانداری، رفع مشکلات و هم‌پوشانی‌های لازم در برنامه‌های موجود

۹. بررسی برنامه‌های ملی ابلاغی از طرف وزارت‌خانه‌های متناظر در مقاطع مختلف و پیشنهاد نحوه ادغام با برنامه توسعه سالم استان به کارگروه مربوطه برای تصمیم‌گیری نهایی

۱۰. تعامل مؤثر با خانه مشارکت مردم از طریق رئیس شورای خانه مذکور از جمله دریافت مطالبات مردمی و انتقال به دستگاه مربوطه و انتقال پیام‌های سلامت محور به خانه مشارکت مردم

توجه: پروژه‌های مطالعاتی، رسانه‌ای و یا کلیه مواردی که قابل برون‌سپاری به بخش خصوصی و غیردولتی است به صورت فراخوان انجام می‌شود و اطمینان از رعایت این موضوع در پروژه‌های مندرج در تفاهم‌نامه‌ها بر عهده کمیته است.